

MAYIS AYI FİYAT GELİŞMELERİ

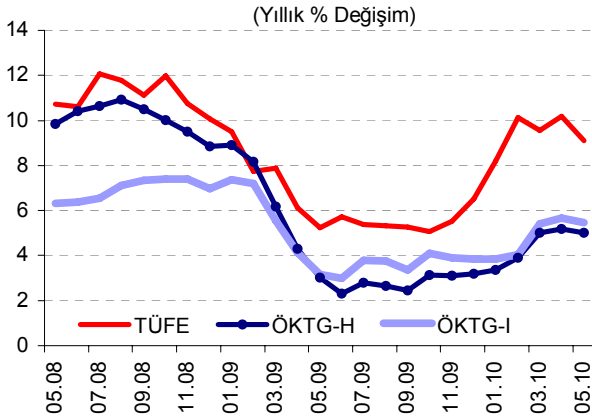
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Haziran 2010

ÖZET...

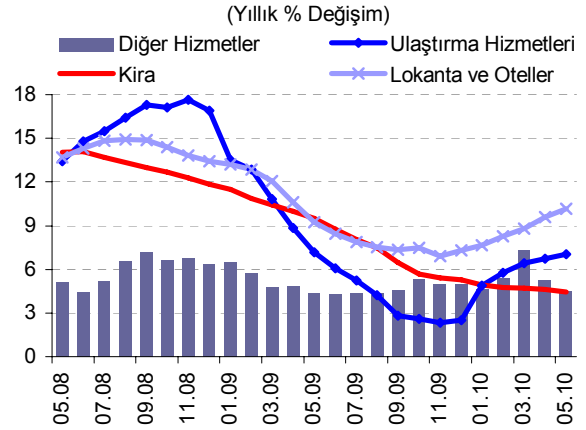
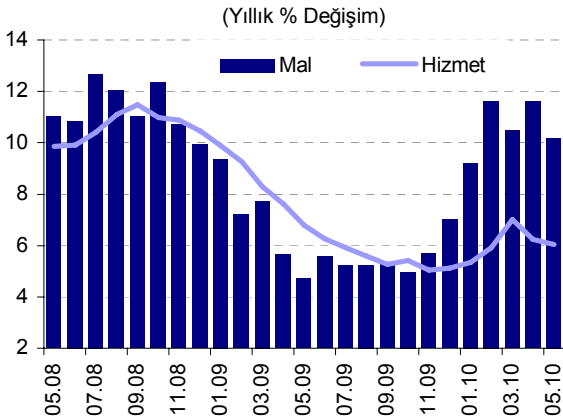
Mayıs ayında tüketici fiyatları yüzde 0,36 oranında düşmüş ve yıllık enflasyon 1,09 puan azalarak yüzde 9,1 seviyesine gerilemiştir. Para Politikası Kurulu Toplantı Özeti'nde de ifade edildiği gibi, yıllık enflasyondaki azalışta işlenmemiş gıda fiyatlarındaki sert düşüşler etkili olurken, temel enflasyon göstergeleri orta vadeli hedeflerle uyumlu seyretmiştir. İşlenmemiş gıda fiyatlarında gözlenen aşırı oynaklık zaman zaman dalgalanmalara neden olsa da, önümüzdeki aylarda enflasyonun Nisan Enflasyon Raporu'nda öngörülene kıyasla daha düşük seviyelerde seyredeceği ve geçici unsurların kademeli olarak ortadan kalkmasıyla birlikte düşüş eğilimini sürdüreceği tahmin edilmektedir.

...DEĞERLENDİRMELER...

Mayıs ayında tüketici fiyatları yüzde 0,36 oranında gerilemiş, yıllık enflasyon 1,09 puan azalarak yüzde 9,10 olmuştur. Enerji, işlenmemiş gıda, alkollü içecekler ve tütün ürünleri ile altını dışlayan ÖKGT-H endeksinin yıllık artış oranı yüzde 5'e, bu endeksten işlenmiş gıda ürünleri çıkarılarak elde edilen ÖKGT-I göstergesinin yıllık artış oranı ise yüzde 5,46'ya gerilemiştir.

Mayıs ayında mal grubu fiyatları yüzde 0,51 oranında azalırken, hizmet grubu fiyatları artış oranı yüzde 0,08 olmuştur. Böylelikle, yıllık enflasyon mal grubunda yüzde 10,19'a, hizmet grubunda ise yüzde 6,05'e gerilemiştir.

Mayıs ayında hizmet grubu yıllık enflasyonu yaklaşık 0,2 puan gerilemiştir. Bu dönemde kırmızı et fiyatlarındaki birikimli artışların gecikmeli yansımalarıyla yemek hizmetleri fiyatları yükseliş eğilimini sürdürürken, haberleşme hizmetleri fiyatları cep telefonu görüşme ücretlerindeki düşüşe bağlı olarak gerilemiştir. Kira yıllık enflasyonunda ise istikrarlı yavaşlama eğilimi devam etmiştir. Bu gelişmeler paralelinde, mevsimsel etkilerden arındırılmış verilere göre hizmet fiyatlarının ortalama artış hızı yavaşlamaya devam etmiştir.

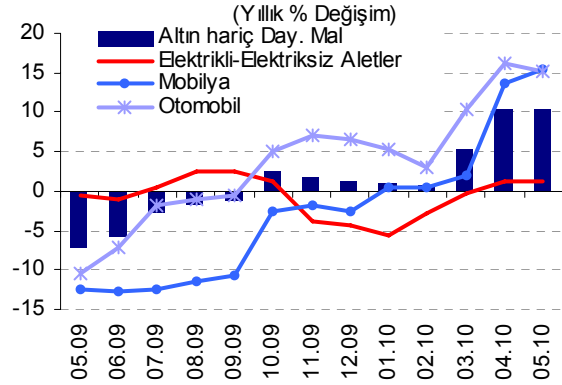
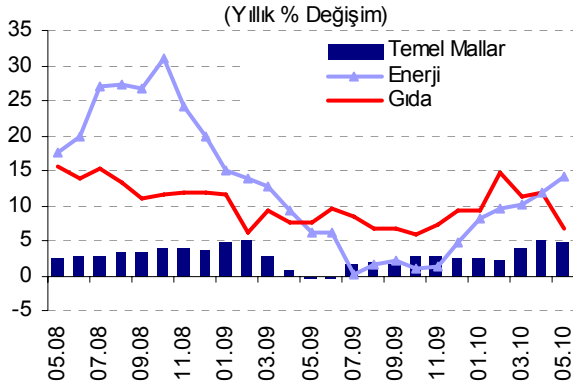
MAYIS AYI FİYAT GELİŞMELERİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Haziran 2010

Mayıs ayında su ile katı yakıt fiyatlarındaki artışların enerji grubu fiyatları üzerindeki etkisi akaryakıt ve tüp gaz fiyatlarında gözlenen gerilemeler ile sınırlanmış ve enerji grubu fiyatları dikkate değer bir değişim göstermemiştir. Ancak, önceki raporlarımızda da öngörüldüğü üzere grup yıllık enflasyonu 2009 yılındaki düşük bazın etkisiyle 2,5 puan yükselerek yüzde 14,24 olmuştur.

Temel mallarda (gıda, enerji, alkollü içecekler ve tütün ile altın dışında kalan mallar) yıllık enflasyon 0,22 puan azalarak yüzde 4,84 olmuştur. Mayıs ayında giyim grubunda mevsimsel fiyat artışı bir önceki yıla kıyasla daha düşük bir oranda olurken, dayanıklı tüketim malı fiyatları (altın hariç) olumlu bir seyir izlemiştir. Mart ve Nisan aylarında temel mallar yıllık enflasyonu üzerinde yukarı yönlü etkide bulunan (2009 yılında dayanıklı mallarda uygulanan) vergi indirimleri kaynaklı baz etkisinin, önümüzdeki dönemde tersine döneceği not edilmelidir.

Altın fiyatları Mayıs ayında büyük ölçüde uluslararası piyasalardaki gelişmelere paralel olarak yüzde 8,59 oranında artarak tüketici fiyatlarındaki gerilemeyi sınırlamıştır. Böylelikle, altının yıllık enflasyona yaptığı katkı 0,3 puana yaklaşmıştır.

	Aylık Yüzde Değişim		Yıllık Yüzde Değişim	
	Mayıs 2010	Mayıs 2009	Mayıs 2010	Mayıs 2009
TÜFE	-0,36	0,64	9,10	5,24
1. Mallar	-0,51	0,77	10,19	4,72
Enerji	0,09	-2,09	14,24	6,22
İşlenmemiş Gıda	-8,61	0,30	10,18	13,59
İşlenmiş Gıda	-0,18	0,07	3,49	2,68
Enerji ve Gıda Dışı Mallar	2,69	2,79	11,40	1,44
Temel Mallar	3,20	3,42	4,84	-0,40
Dayanıklı Mallar	0,77	0,31	11,87	-4,53
Altın Hariç Dayanıklı Mallar	0,17	0,25	10,37	-7,10
Yarı Dayanıklı Mallar	3,11	1,82	9,62	4,71
Dayanıksız Mallar	-3,25	0,14	10,27	7,45
2. Hizmetler	0,08	0,27	6,05	6,78
Kira	0,22	0,40	4,44	9,49
Lokanta ve Oteller	0,90	0,40	10,16	9,23
Ulaştırma Hizmetleri	0,54	0,23	7,06	7,19
Diğer Hizmetler	-0,52	0,16	4,51	4,37

Kaynak: TÜİK, TCMB.

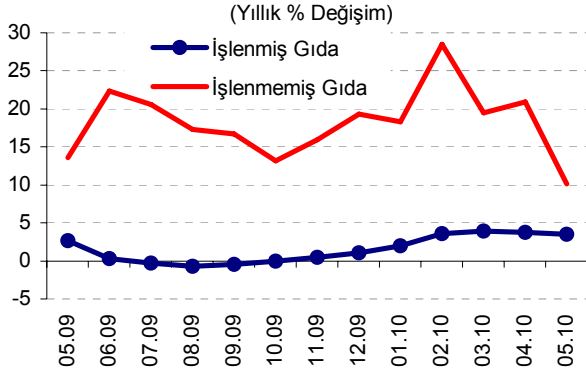
MAYIS AYI FİYAT GELİŞMELERİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Haziran 2010

Mayıs ayı Para Politikası Kurulu Toplantı Özeti'nde de ifade edildiği gibi işlenmemiş gıda fiyatları Mayıs ayında belirgin bir düşüş (yüzde 8,61) kaydetmiştir. Grup fiyatları yıllık artış oranı da bu gerçekleşme paralelinde 10,8 puan gerileyerek yüzde 10,18 olmuştur.

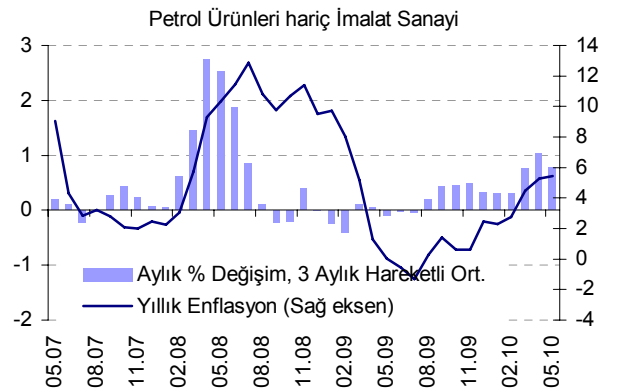
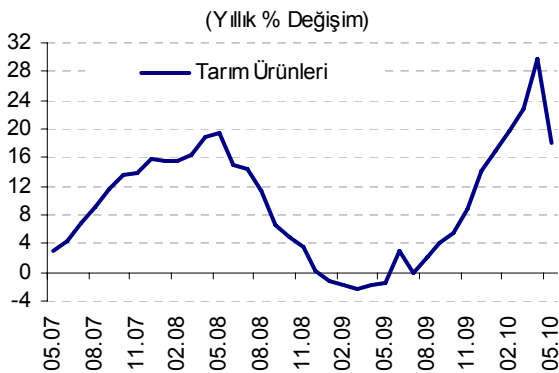
İşlenmemiş gıda fiyatlarındaki bu gelişmede, hava koşullarının da etkisiyle piyasaya giren ürün miktarının artması sonucu fiyatları aylık bazda yüzde 34,6 oranında gerileyen taze sebze ürünleri etkili olmuştur. Ayrıca, et ithalatına yönelik yapılan düzenlemenin açıklanmasının ardından gerileyen et fiyatları işlenmemiş gıda grubu fiyat azalışında belirleyici olan bir diğer faktör olmuştur.

İşlenmiş et ürünleri fiyatları Mayıs ayında da yükseliş eğilimini sürdürerek gıda fiyatlarındaki azalışı sınırlasa da, işlenmemiş gıda fiyatlarındaki belirgin düşüşle gıda ve alkolsüz içecekler grubu yıllık enflasyonu keskin bir şekilde azalarak yüzde 6,66'ya gerilemiştir.

...ÜFE...

Üretici fiyatları Mayıs ayında yüzde 1,15 oranında azalmış, böylelikle yıllık enflasyon yüzde 9,21'e gerilemiştir. Bu azalışta, tarım fiyatlarının yüzde 5,66 oranında gerilemesi etkili olmuştur.

Mayıs ayında sanayi fiyatları da olumlu bir görünüm sergilemiştir. İmalat sanayi fiyatları yüzde 0,31 oranında azalırken, bu azalışın alt grupların geneline yayıldığı dikkat çekmektedir. Ana metal ve petrol ürünleri imalatı fiyatlarında son iki aydaki yüksek oranlı artışlar bu dönemde yerini gerilemeye bırakmıştır. Bu ürünler haricinde kalan imalat sanayi fiyatlarında ise bir önceki ayda olduğu gibi belirgin bir değişim gözlenmemiştir.

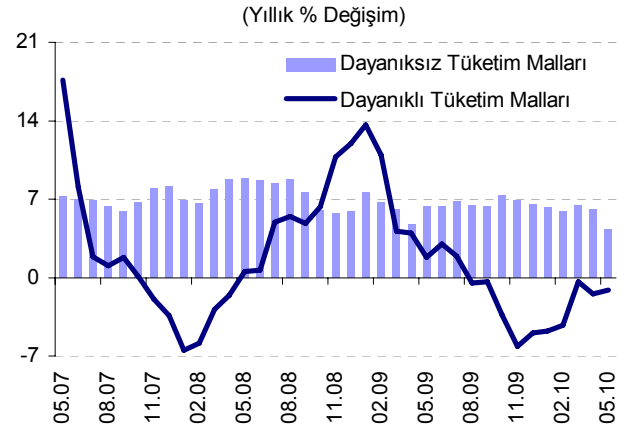
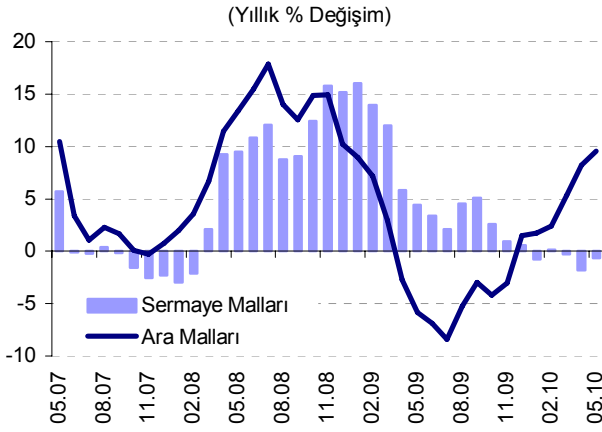
Üretici fiyatları MIGS sınıflamasına göre incelendiğinde, ara malları fiyatları bir önceki aydaki düzeyini korurken, sermaye ve dayanıksız tüketim malları fiyatları Nisan ayına kıyasla gerilemiştir. Dayanıksız tüketim malları fiyatlarındaki azalışta, son aylarda artış eğiliminde olan et ve et ürünleri imalatı fiyatlarının gerilemesi etkili olmuştur. Öte yandan, dayanıklı tüketim malları üretici fiyatları özellikle mobilya fiyatları kaynaklı olarak yükseliş göstermiştir.

MAYIS AYI FİYAT GELİŞMELERİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Haziran 2010

MİGS Sınıflamasına Göre ÜFE Gelişmeleri

Aylık Yüzde Değişim

	May.09	Haz.09	Tem.09	Ağu.09	Eyl.09	Ekm.09	Kas.09	Ara.09	Oca.10	Şub.10	Mar.10	Nis.10	May.10	Yıllık
Ara Malları	-1,24	0,54	-0,23	0,81	1,16	-0,41	0,63	0,89	0,28	0,66	3,06	1,80	0,00	9,56
Sermaye Malları	-1,75	-0,66	-0,42	-0,24	0,61	0,03	0,67	-0,15	-0,16	0,36	0,59	-0,72	-0,59	-0,67
Dayanıklı Tüketim Malları	0,45	0,90	1,03	-0,85	-0,26	-1,63	-0,01	0,43	-0,36	-0,92	0,28	-0,48	0,78	-1,14
Dayanısız Tüketim Malları	1,19	0,06	0,40	0,13	0,91	1,23	0,20	-0,02	0,12	0,54	0,73	0,45	-0,49	4,33
Enerji	-3,31	3,51	-1,36	1,54	-0,54	-0,12	4,31	0,25	0,54	4,88	1,99	0,91	0,47	17,43

Kaynak: TÜİK, TCMB.

MAYIS AYI FİYAT GELİŞMELERİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

4 Haziran 2010

...TABLOLAR

Mayıs Ayı TÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)					
	Ağırlık	2010		2009	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
TÜFE	100	-0,36	9,10	0,64	5,24
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	27,60	-4,38	6,66	0,19	7,63
Alkollü İçecekler ve Tütün	5,31	-0,01	42,96	0,04	7,15
Giyim ve Ayakkabı	7,30	11,16	3,81	11,46	-0,78
Konut	16,83	0,39	8,63	-1,91	11,79
Ev Eşyası	6,78	0,15	3,58	-0,19	-0,59
Sağlık	2,55	-0,02	0,42	0,17	4,26
Ulaştırma	13,90	-0,03	13,79	0,79	-5,15
Haberleşme	4,94	-1,34	0,46	0,17	3,58
Eğlence ve Kültür	2,83	-0,46	5,29	-0,28	7,64
Eğitim	2,48	0,60	5,90	0,70	6,40
Lokanta ve Oteller	5,51	0,90	10,16	0,40	9,23
Çeşitli Mal ve Hizmetler	3,97	1,97	10,84	0,35	10,79

Kaynak: TÜİK.

Mayıs Ayı ÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)					
	Ağırlık	2010		2009	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
ÜFE	100	-1,15	9,21	-0,05	-2,46
Tarım	17,07	-5,66	18,17	3,70	-1,62
Sanayi	82,93	-0,08	7,34	-0,89	-2,61
Madencilik	2,62	2,82	11,06	0,37	8,74
İmalat	72,95	-0,31	7,53	-0,07	-5,00
Elektrik, Gaz ve Su	7,36	1,13	1,07	-10,10	23,36

Kaynak: TÜİK.

Bu rapor, fiyat istatistiklerinin Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanmasını izleyen iş günü içinde yayımlanmakta ve TCMB'nin bir önceki ayın enflasyon rakamlarına ilişkin ilk görüşlerini ifade etmekte olup, resmi fiyat istatistiklerinin açıklanması ile Para Politikası Kurulu toplantısı arasında geçen süre zarfında aylık enflasyon gelişmelerinin kamuoyu tarafından daha sağlıklı biçimde yorumlanmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.